מתני׳ המקבל שדה מחבירו לשנים מעשרות לא יזרענה פשתן ואין לו בקורות שקמה קיבלה הימנו לו׳ שנים: שנה ראשונה יזרענה פשתן ויש לו בקורות שקמה: **גמ׳** אמר אביי בקורות שקמה אין לו, בשבח שקמה יש לו ורבא אמר אפילו בשבח שקמה נמי אין לו מיתיבי המקבל שדה מחבירו והגיע זמנו לצאת שמין לו שמין לו בשבח שקמה, לא, שמין לו ירקא וסילקא, ירקא וסילקא נעקור ונשקול? בדלא מטא יומא דשוקא ת״ש המקבל שדה מחבירו והגיע שביעית שמין לו שביעית מי קא מפקעא ארעא אלא אימא המקבל שדה מחבירו והגיע יובל שמין לו ואכתי יובל מי מפקעא קבלנות לצמיתות אמר רחמנא, אלא אימא הלוקח שדה מחבירו והגיע יובל שמין לו וכי תימא ה״נ שמין לו בירקא וסילקא, סילקא וירקא ביובל=הפקירא הוא, אלא לאו השבח שקמה? *תרגמא אביי אליבא דרבא שאני התם דאמר קרא ויצא ממכר בית ממכר חוזר שבח אינו חוזר ונגמר מניה? התם זבינו מעליא הוא *ויובל אפקעתא דמלכא היא. רב פפא קביל ארעא לאספסתא, קדחו בה תאלי, כי קא מסתלק אמר להו הבו לי שבחא, א״ל רב שישא בריה דרב אידי לרב פפא אלא מעתה דיקלא ואלים ה״נ דבעי מר שבחיה? א״ל הכא לאו אדעתא דהכי נחית אנא, הכא אדעתא דהכי נחיתנא כמאן כאביי דאמר בשבח שקמה יש לו? אפילו תימא כרבא התם לית ליה פסידא הכא איכא פסידא, א״ל מאי פסדתיך ידא דאספסתא ושקול ידא דאספסתא וזיל, אמר ליה אנא כורכמא רישקא, א״ל גלית אדעתך דלמשקל ואסתלוקי עבדת (ה) שקול כורכמא רישקא וזיל, אין לך אלא דמי עצים בלבד. רב ביבי בר אביי קביל ארעא ואהדר ליה משוניתא קדחו ביה זרדתא כי קא מסתלק אמר להו הבו לי שבחא, *אמר רב פפי משום דאתיתו ממולאי אמריתו מילי מולייתא-אפילו רב פפא לא אמר אלא דאית ליה פסידא הכא מאי פסידא אית לך: רב יוסף הוה ליה בהדא שתלא שכיב ושבק חמשה חתנותא אמר: עד האידנא חד, השתא חמשה עד האידנא לא הוו סמכו אהדדי ולא מפסדו לי השתא חמשה סמכו אהדדי ומפסדו לי, אמר להו אי שקליתו שבחייכו ומסתלקיתו מוטב, ואי לא, מסליקנא לכו בלא שבחא דאמר רב יהודה ואיתימא רב הונא ואיתימא ר״נ דאי שתלא דשכיב, יורשים דיליה מסתלקין להו בלא שבחא, ולא מילתא היא. בהדא שתלא דאמר להו אי מפסדינא (ג) מסלקנא, אפסיד, אמר רב יהודה מסתלק בלא שבחא רב כהנא אמר מסתלק ושקיל שבחא, ומודה רב כהנא דאי אמר א״ל פסידנא מסתלקנא בלא שבחא מסתלק בלא שבחא, רבא אמר אסמכתא היא *ואסמכתא לא קניא, ולרבא מאי שנא מהא *דתנן אם אביך ולא אעביד אשלם במיטבא התם מאי דאפסיד משלם הכא מאי דאפסיד מנכינן ליה ואידך יהבינן ליה, רוניא שתלא דרבינא הוה אפסיד, סלקיה, אתא לקמיה דרבא א״ל חזי מר מאי קא עביד ליי? א״ל שפיר עביד, א״ל הא לא התרה ביי? א״ל לא צריכא להתרות רבא לטעמיה *דאמר רבא מקרי דדקי שתלא טבחא ואומנא

ספר

מתני׳ המקבל שדה מחבירו לשנים מעשרות לא יזרענה פשתן. פחות מז׳ שנים: נא יזרענה פשתן. שזרע פשתן מכחיש בארץ הרבה ואינה חוזרת ליושנה עד ד׳ שנים ולא לא מיקומקמא אלא בחכירות שהרי הבעלים חולקין בו: ואין לו בקורות שקמה. וקולין ענפיו לקורות הבנין והן חוזרין וגדילין (ג) עפ״מ מז׳ שנים אין נעשות קורות הלכך קיבלה לפחות מז׳ שנים לא יקון קורות שבה דלאו אדעתא דקורות נחית דבשנים מועטות אינם חוזרים לקורות אבל קיבלה לז׳ שנים שלה ראשונה זורעה פשתן, וקולין שבה ראשונה שקמה שבה: גמ׳ שבח שקמה יש לו. עשו והשביחו שמין לו שבחם לכשיסתלק: ללמיתות אמר רחמנא. מי שחילולי יובל היה נלמתת דכתיב (ויקרא כה) והארץ לא תמכר לצמיתות: ונגמר מיניה. (ד) (למקבל: התם זבינו מעליא הוא. וכל כמה דאשבחת ארעא ברשותיה אשבחת ואדעא דהדרא משום דיובל=אפקעתא דמלכא הוא ומאי דלא פקע מלכא לא מפקע: ממכר אפקע, שבחא לא פקע: קדחו בה תאלי. לאמתו בה אילנות: דיקלא ואלים. קיבל הימנו אילן לפירותיו כך וכך שנים ונתעבה והגבירו עיקרו ה״נ וכו׳: נאו אדעתא דהכי נחת. אלא לאכילת פירות, הכא אדעתא דהכי נחת לכל אשר ינמח בה: התם לית ליה פסידא. כל מה שהשביח שקמה לא מנע ממנו חריסה וזריעה: ידא דאספסתא. מקום הדקלין היה זורע אספסתא ידא=כמו (במדבר ג) איש על ידו: אנא כורכמא רישקא רבאי. אני הייתי מגדל במקומן כרכום שדמיו יקרין: א״ל. מדקאמרת כורכמא רישקא רבאי שהוא דבר הנקלר בכל שנה ולא אמרת אלא תאלי הייתי נוטע בה למשקל שבחייהו גלית אדעתך דלא נחתת להא אדעתא אדעתא למיעבד בה מידי דבר קיימא למיסת ליה שבחיה ומפיק אלא מידי דתיעבריה ותיסקליה ותיזיל, כי מסתלקת שקול כורכמך רישקך-שלו כורכמא רישקא דהיינו תאלי שקיימו בה, עקור אותו ולך, וכשתבא לעקור אינו אלא עצים, וזה יתן לך דמי עצים: אהדר ליה משוניתא. הגביהו סביב גבוליה כעין שן הר: קדחו ביה זרדתא. בהיא משוניתא לאמתו בה אילנות של עוזרדין קורמיי״ר בלע״ז: ממולאי. *מביא עלי שביה ממשפחה רעועה: אמריתו מילי מולייתא. דברים גבוהים לשון מוליא במוליא במו״ק (דף יז:) גבוהים: אפילו רב פפא. דבעי שכר שבחא דתאלי: דאית ליה פסידא. שאמתו במקום הראוי לזריעה: הכא מאי פסידא ליכא. במשוניתא אין דרך לזרוע: שתלא. נוטע כרם בקרקע בעל הבית ונעלין להיות חרים כל הימים ונוטל מחצה בפירותיו: אפסיד. מאי דאשבח כבר מיהו אכתי הוא שבחא ומיסתלקנא דקאמר בלא שבחא קאמר: ורב כהנא אמר וכו׳. הא״ל אי מפסידנא מסתלקנא על כרחי ושקילנא מאי דאשבחתי: לא קניא. ואפילו אמר אי כי לא מסלקינן ליה בלא שבחא: מאי דאפסיד מנכינן ליה. שיעורן מאי דמטי לבעל הבית בהפסד ומנכינן ליה מחלקו דשתלא בשבח: אומנא. *מוהל תינוקות: כמופרין ועומדין דמי. לסלקיהו: מקרי דדקי. פסידא דלא הדר הוא דשבחא כיון דעל על: אמר

הגהות הגר״א

[א] תוס׳: ד״ה אין לך ואע״ג וכו׳. נ״ב ואף דאמר שם בהיורד לשדה כו׳ אחד ליטנא משום כמאן דאדעתא וקי״ל כהאי ליטנא. תוס׳ אולי לשיטתייהו שכתבו לעמה וכגון שהתאלי כו׳ אבל הטור ס״ל דבאמת שמכתיבין כמ״ש לעמה לכן כתב שנוטל דמי נטיעות העומדין לעמ׳ וכמ״ש תוס׳ שם בד״ה ואם אמר כו׳: [ב] שם דמייליי כו׳. נ״ב ובכ״ם הטור וכ״ה אבל הכרמב״ם וה״ע שסמיטו וכתיבון הבאי של תוס׳: [ג] שם וכגון כו׳. נ״ב אבל הטור שסמיטו דס״ל דעובדא דכאן הוא במקבל ועי׳ רש״י ק״ו ע״ב במתני׳ ד״ה לא יזרענה כו׳ ולהרמב״ן שם לאוסר בכל ענין במקבל א״כ לגילוי דעתו דלמקבל ואסתלוקי כו׳ ולכן הסמיטו הרמב״ם לפי שבאמת כדין אבל מקבל על המתני׳ דכאן ודלא כדעת רש״י דמתני׳ כאן ד״ה לא יזרענה פשתן כו׳ ורש״י אזיל לשיטתו בכ״ל (ועמ״ש רבינו בת״מ סי׳ שכח ס״ק ד):

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ שקול כורכמא: (ב) שם מפסדינא מסתלקנא אפסיד: (ג) רש״י ד״ה ואין לו וכו׳ ובפחות מז׳ שנים: (ד) ד״ה ונגמר מיניה למקבל: (ה) תוס׳ ד״ה אבל וכו׳ אבל אבל אבל אבל נתפיגא:

עין משפט נר מצוה

פב א ב מיי׳ פ״ח מהלכות שכירות הלכה ג יוד טוש״ע מ״מ סי׳ שכח:

פג ג מיי׳ שם טור מ״מ שם:

פד ד ה ו מיי׳ שם סמג שם טוש״ע מ״מ סי׳ שכו סעיף ח:

פה ז ח ט מיי׳ פי״ח מהלכות שכירות הלכה ט סמג לאוין פרכ: פו י כ מיי׳ פ״ח מהל׳ שכירות הלכה י סמג עשין קט טוש״ע מ״מ סי׳ שכח:

פז ל טוש״ע מ״מ סי׳ שכח:

פח ם נ מיי׳ פ״ו מהל׳ שכירות הלכה ו סמג שם טוש״ע מ״מ סי׳ שלו סעיף ב:

פט ס מיי׳ פ״ו מהלכות שכירות הלכה ו ועיין בהגהות ובמגיד משנה סמג עשין פח טוש״ע מ״מ סי׳ שו סעיף מ:

נוסח אבנר

מאי אמר״ ורבא במאי טקבל טדה מחבירו לפחות מ״ז שנים – ואין לו בקורות – ואם יש בקורות – ליתא – ואם יש לו בטבח נטשתחיל דיש במאון בנים מאבי – אמרי לה מחבר לבא – ליתא ליה בטבח.

אבנר

קורות עד רבא

נוסח אבנר

"טתלא" (נוסח אחר) מקרים שנים הרם נטלה טבח אם היה קנת הבסד ואם תוקף הבטחתה לעצה בלי תעלום אם יבאמו הבסד

נוסח אבנר

"אם אביך ולא אעביד אשלם במיטבא" – אמרי אבי – אם אביך לא אעביד אשלם במיטבא – אמרי לה – אם אביך לא אעביד אשלם במיטבא

תת נוסח

לסוגי זוכרים טאבטר לבלרם לא הבתאב

מאנכר לאל קיבי יו אוכרות מלאכלם

אחרי הסוגרים מסרים לאן האתיקן אל הבלי מקרים

הראשונים נתבלבלו שאירי בקרקות לא נאמר ביבלן בגמרן לה בנית הלבד ולן מקבה הרבה...

מאנכר לאל קיבי יו אוכרות מלאכלם בלבלרת בבוראת דבר יקר

מוצנר לאל קיבי יו אוכרות מסרים בלבלרת בבוראת דבר יקר

ימות סה: כתובות פה. ב״ב קלו: סם קנת. [פירוכין כה:]

ובעבור פיכב ממולאי סם מקום ואייתי דאיה מבדלתא׳ רנה פכ״ע ועיש

* ולא כפי שאמר בעבור ביסתלק ולא יבוא בעבה דנה הוי אאמכתא

** ב״ב כח: ראיתה בו מוצנר לאל בעבון אל בלבלרת בראשים

ב״ב כ״ה בלבלרת בראשים לה הספר הראשונים פ״ה ולא הבדל

ולעיל לו. פי׳ רש״י אומנא מקרי דס. רש״ל